

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobce: **L. M.**, zastoupený zákonnou zástupkyní – matkou L. M., bytem tamtéž, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 7. 2013, č. j. MPSV-UM/3484/13/9S-JMK, sp. zn. SZ/492/2013/9S-JMK,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 19. 7. 2013, č. j. MSPV-UM/3484/13/9S-JMK, sp. zn. SZ/492/2013/9S-JMK, **se z r u š u j e** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 7. 2013, č. j. MPSV-UM/3484/13/9S-JMK, sp. zn. SZ/492/2013/9S-JMK bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně ze dne 16. 1. 2013, č. j. 717/2013/BBA, kterým byl odejmut žalobci ode dne 1. 2. 2013 příspěvek na péči.

Rozhodnutí žalovaného napadla zákonná zástupkyně nezletilého žalobce žalobou ze dne 11. 9. 2013, ve které poukázala na nesprávné rozhodnutí žalovaného spočívající v nesprávném zhodnocení zdravotního stavu nezletilého, neboť dle § 4 odst., 4 správního řádu posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí prostudovala podkladovou dokumentaci a posudkový závěr vypracovala v nepřítomnosti nezletilého. Nebylo tak přihlédnuto k jeho skutečné schopnosti zvládat základní životní potřeby, jeho projevům emocionálnímu a sociálnímu vystupování a chování, které přímo souvisí s potřebou pomoci druhé osoby. Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí nebrala v úvahu, že kombinace více postižení má za následek exponenciální nárůst závislosti na druhé osobě, kumulaci problémů, se kterými se syn potýká, a které je třeba řešit. Syn potřebuje dopomoc se zvládáním základních životních potřeb, sice orientaci, tělesné hygieně, stravování, oblékání a obouvání. Vytkla, že posudková komise nezohlednila doložené zprávy a kombinaci dvou zdravotních postižení. Navrhla proto, aby rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc vrácena správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření ze dne 10. 10. 2013 navrhl zamítnutí předmětné žaloby. Obsah odůvodnění opřel o posudek PK MPSV ČR ze dne 21. 5. 2013 a doplňující posudek ze dne 20. 6. 2013. Jednání posudkové komise proběhlo v nepřítomnosti žalobce s argumentací, že posudková komise má dostatečně doloženou zdravotní dokumentaci pro vypracování posudku o zdravotním stavu. Při vypracování posudku bylo přihlédnuto ke spisové dokumentaci Ministerstva práce a sociálních věcí, spisové dokumentace Úřadu práce ČR – pracoviště Brno-město, včetně doložených nálezů, které jsou uvedeny v obsahu posudků, posudky byly účastníkům doručeny. Po prostudování listinných materiálů a vyšetření posuzovaného konstatovala posudková komise, že s ohledem na charakter zdravotního postižení potřebuje posuzovaný pomoc v oblasti péče o zdraví (pravidelný příjem léků, provádění inhalací, dechové rehabilitace) a osobních aktivit (potřeba podpory asistenta pedagoga při integraci ve škole, individuální výukový plán). Na rozdíl od lékaře MSSZ Brno-město neshledala důvody pro pomoc v oblasti oblékání s odůvodněním, že vzhledem k věku nezletilého při výběru oblečení je kontrola rodiče předpokládána. Učiněný posudkový závěr zněl, že se jedná o osobu do 18 let věku, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžadovala každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby, nebyla však neschopna zvládat alespoň tři základní životní potřeby. Na základě zjištěného skutkového stavu věci žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

V návaznosti na vyjádření žalovaného podala zákonná zástupkyně posuzovaného repliku dne 1. 11. 2013, ve které vyslovila nesouhlas s právním názorem žalovaného, který pouze zopakoval odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, ale k žalobním tvrzením se nevyjádřil. I nadále zastávala názor, že posouzení zdravotního stavu bylo provedeno neobjektivně ve vztahu k posuzovaným životním kritériím, neboť syn je naprosto nesoběstačný, neorientuje se v čase, prostoru, v každodenních sociálních situacích, má problémy v komunikaci. Ve stravování je velice selektivní, buď nejí vůbec, nebo se naopak přejídá, sám by se neoblékl, nesvlékl, ani neobul. Co se týče hygieny, musí ho doprovázet při každé návštěvě toalety. Není schopen vykonat potřebu, aby neznečistil danou místnost, utřel se, spláchl po sobě a umyl si ruce. Rovněž i večerní hygiena je prováděna pouze s její pomocí. Je těžký astmatik, je nutný dohled a pravidelné podávání léků. V minulosti navštěvoval zájmové kroužky, ale vždy se jednalo o individuální výuku. V současnosti jej do žádného

kroužku bez asistence nevzali. Jeho jediným zájmem je lepení krabiček. Doma se do žádných činností nezapojuje. Není schopen péče o své věci, nachystat si aktovku do školy. Musí být neustále navigován, sám by se nenajedl, neumyl, ráno nevstal, večer by nešel spát apod. Léčí se u MUDr. Kulíška, nejuznávanějšího psychiatra v oboru autistického spektra v Brně. Uvedený lékař na základě vyhodnocení po několika měsících stanovil přesnou diagnózu, která byla uvedena i v lékařské zprávě ze dne 3. 9. 2013. Posudková komise nezletilého vůbec neviděla. K sociálním a rodinným poměrům sdělila, že pečuje o dvě děti, nemá žádné babičky, péče o nemocného syna je velice fyzicky, psychicky i finančně náročná.

Z připojeného správního spisu soud zjistil, že návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči podala za nezletilého jeho matka dne 22. 2. 2012. Sociální šetření bylo provedeno dne 4. 6. 2012. Bylo zjištěno, že péči o dítě zajišťuje matka, jedná se o celodenní dohled a péči. Dítě chodí do školy a často je však posíláno domů, matka nepracuje z důvodu péče o syna. O nezletilého byla zjištěna oslabená imunita, astma, autismus, neorientuje se v čase, v místě, osobou, má špatný způsob vyjadřování, matka ho musí obléci, rovněž mu připravuje i stravu. WC obslouží sám, s koupáním mu pomáhá matka, jinak by se nevykoupal, léky mu chystá. Navštěvuje základní školu, má přidělenou asistentku, která pravděpodobně ale jej nezvládala, neboť je převážně doma. Dne 7. 8. 2012 byl vypracován posudek MSSZ Brno-město. Posudkový lékař vycházel ze zdravotní dokumentace ošetřujícího lékaře, sociálního šetření ze dne 4. 6. 2012. Ve věci bylo jednáno v nepřítomnosti posuzovaného. Z uvedených podkladů bylo konstatováno, že nezvládá dvě základní životní potřeby, sice oblékání, obouvání a osobní aktivity. Nejedná se proto o osobu do 18 let věku, která podle § 8 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., v platném znění, se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby.

Dne 16. 1. 2013 bylo vydáno rozhodnutí správním orgánem I. stupně, č. j. 717/2013/BBA, jímž byl odejmut nezletilému ode dne 1. 2. 2013 příspěvek na péči. Proti rozhodnutí podala zákonná zástupkyně nezletilého odvolání, v němž vyslovila nesouhlas s rozhodnutím s ohledem na dlouhodobé zdravotní potíže, jimiž nezletilý trpí (těžké astma, oslabený imunitní systém, těžké záněty horních i dolních cest dýchacích, neurózy, deprese, poruchy chování), i potíže, které má v oblasti jednotlivých základních životních potřeb.

V rámci odvolacího řízení byl vypracován posudek PK MPSV ČR v Brně dne 21. 5. 2013, kdy za účasti odborného lékaře z oboru psychiatrie byl zhodnocen zdravotní stav posuzovaného a v souvislosti s ním i schopnost zvládat základní životní potřeby. Posudková komise vycházela z podkladové a zdravotní dokumentace uvedené v posudku, který byl účastníkům doručen. V obsahu posudku je dále uvedeno „*účastník řízení ani jeho zákonný zástupce, matka, nebyli k jednání komise zváni. Dopisem ze dne 23. 4. 2012 byla matka informována o předpokladu, že posudková komise má dostatečně doloženou zdravotní dokumentaci pro vypracování posudku o zdravotním stavu syna bez jeho osobní účasti a o dalším postupu posudkové komise*“. Dne 29. 4. 2013 matka předložila další lékařské zprávy, sice alergologický nález MUDr. Rychnovské, Brno ze dne 14. 1., 4. 2. a 15. 4. 2013, ORL nález MUDr. Horníka, Brno ze dne 8. 2. a 8. 4. 2013 a psychiatrický nález MUDr. Kulíška, Brno ze dne 26. 3. 2013. Jednotlivé lékařské nálezy byly posudkově zhodnoceny, následně poté byl učiněn úhrnný posudkový závěr, že se jedná u 11letého chlapce vykazující zvláštnosti v sociálním chování ve smyslu maladaptace v kolektivu

a omezeného navazování sociálních kontaktů – nicméně komunikace schopen je, a to jak verbální, tak písemné, jak vyplývá z jednotlivých lékařských nálezů. Intelektové schopnosti bez průkazu funkčně významného defektu, ve škole nepropadl, orientační schopnosti ve všech směrech jsou správné. V osobních aktivitách – sám se v kolektivu spontánně nezapojuje, schopen ale sociálního kontaktu v rámci rodiny, schopen mít své zájmy a realizovat je. Dle sociálního šetření chodil do tvořivých kroužků, hrál na kytaru. V oblasti hygieny lze předpokládat vytvoření základních hygienických návyků, nezjištěn těžký defekt intelektu, porucha zraku nebo funkce pohybového systému brání provádět hygienu v úrovni přiměřenému biologickému věku, případný dohled a kontrola je ve věku 11 let běžná u zdravého dítěte. Stejně tak schopnost oblékání – výběru oblečení – kontrola rodiče je předpokládána. Nebylo zjištěno omezení pro aktivity v oblasti stravování, způsob stravování je v daném věku dítěte řízen ze strany rodičů. Fyziologické funkce v normě, na WC se obslouží. Pravidelná kontrola rodiče s případnou pomocí ve všech sledovaných základních životních potřebách je ve věku 11 let běžná i u stejně starých zdravých dětí. S ohledem na charakter zdravotního postižení byl shledán podklad pro mimořádnou pomoc v oblasti péče o zdraví a osobní aktivity. Jedná se tudíž o osobu do 18 let věku, která vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby pouze ve dvou základních životních potřebách a z tohoto důvodu se proto nepovažovala za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby (§ 8 zákona č. 366/2011 Sb., v platném znění).

Na základě vyrozumění o právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí byl se zákonnou zástupkyní nezletilého sepsán protokol o ústním jednání dne 5. 6. 2013, matka byla poučena ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu. Uvedla, že nesouhlasí s neuznáním základních životních potřeb v oblasti orientace v čase a prostoru. Čas pro něho neexistuje, v prostoru se ztrácí, bloumá, nevnímá čas a čeká, že si pro něho někdo dojde. V oblasti tělesné hygieny se bez pomoci celkově neumyje, po WC si nezajistí osobní hygienu, neumyje si ruce, neutře se, výkaly jsou všude. V oblasti stravování, pokud nemá naporcované jídlo, tak jí celé, např. maso, pitný režim, sám se nejde napít. V oblasti oblékání, u oblékání se vzteká, že mu to nejde, obléká si triko jinak, sám se bez pomoci neobleče. Nesnáší hluk, zápach, přeplněný MHD, má úzkost, křičí, chce utéct, cestování je pro něho i matku velice komplikované a náročné. Tato tvrzení doložila psychiatrickým nálezem MUDr. Kulíška ze dne 26. 3. 2013.

V návaznosti na vyjádření matky i doloženou lékařskou zprávu, dále i alergologický nález MUDr. Rychnovské, Brno ze dne 10. 9. a 17. 9. 2012, psychiatrický nález MUDr. Kulíška, Brno ze dne 4. 9. 2012, zprávy o průběhu sociální integrace Mgr. Žampachové, Brno ze dne 10. 11. 2012 a alergologického nálezu MUDr. Rychnovské, Brno ze dne 26. 9. 2012 byl vyžádán doplňující posudek PK MPSV ČR v Brně, který byl vypracován dne 20. 6. 2013. Dne 29. 4. 2013 matka doložila alergologický nález MUDr. Rychnovské ze dne 14. 1., 4. 2. a 15. 4. 2013, ORL nález MUDr. Horníka, Brno ze dne 8. 2. a 8. 4. 2013 i psychiatrický nález MUDr. Kulíška, Brno ze dne 26. 3. 2013. V obsahu posudku je uvedeno „účastník řízení ani jeho zákonná zástupkyně matka nebyli k jednání komise zváni“. Posudková komise vyhodnotila skutečnosti, které vedly k požadavku na doplnění posudku a neshledala důvody pro změnu již přijatého posudkového závěru, to ani k datu svého jednání. Následně poté byla opětovně vyzvána k možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí (§ 36 odst. 3 správního řádu), nevyužila již toho. Následně dne 19. 7. 2013 bylo vydáno rozhodnutí žalovaného č. j. MPSV-UM/3484/13/9S-JMK, sp. zn.

SZ/492/2013/9S-JMK, kterým odvolání žalobce podané zákonnou zástupkyní bylo zamítnuto a rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo potvrzeno.

Dne 21. 8. 2014 se konalo soudní jednání, žalovaný se dne 19. 8. 2014 z důvodu pracovního zaneprázdnění omluvil z účasti při jednání. Zákonná zástupkyně nezletilého uvedla, že žije sama, pečuje o nezletilého Lucase a nezletilého Erika, syna ve věku 10 let. Je v rozvodovém řízení, manžel po dobu sedmi let se zdržuje ve Španělsku, pracuje nepravidelně, je závislý na sociálních dávkách, výživné posílá nepravidelně.

V době, kdy bydlela v Praze, pobírala v letech 2005 až 2008 příspěvek na péči nezletilého Lucase ve výši 9.000 Kč měsíčně, po přestěhování do Brna jí bylo sděleno, že změnou trvalého bydliště budou znovu přezkoumány podmínky pro přiznání nároku na příspěvek na péči, příspěvek byl přiznán v I. stupni. Vzhledem k progredujícímu stavu nezletilého, u kterého docházelo častěji k zánětům horních cest dýchacích v souvislosti s těžkým astma, rozhodla se podat dne 22. 2. 2012 návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči. K tomuto kroku byla vedena i na základě psychiatrického vyšetření potvrzující u syna autismus. Dítě navštěvuje základní školu, není však vůbec zralý být v kolektivu ostatních nepostižených dětí, škola nemá dostatečné zajištění ve formě odborných asistentů, kteří by s péčí o takto postižené dítě pomáhali. Je žákem osmé třídy, asistenti se u něho často mění. Se školou matka úzce spolupracuje, syn dochází do školy celkem na dvacet hodin týdně, což obnáší průměrně čtyři hodiny denně. Do školy i ze školy s ním jezdí prostřednictvím MHD, učí se s ním. V kolektivu zdravých dětí má problémy, jeho reakcí je agresivní chování, křičí, mlátí se, je často terčem šikany.

Pokud se týká jeho schopnosti zvládat základní životní potřeby, pak v oblasti mobility je soběstačný, ale protože má narušenou volní složku, musí mu být nápomocná, např. aby vstal, usedal apod.

V oblasti orientace se vůbec neorientuje časem, hodiny sice zná, ale pokud mu např. sdělí, že v určité době má provést nějaký úkon, vůbec neví, o čem mluvím. Rovněž nediferencuje denní dobu, tzn., zda je ráno, poledne nebo večer. Vše mu splývá. Není orientován ani místem, vyjma bytu, kde to zná. Jinak v cizím prostoru potřebuje úplnou pomoc. Tato dezorientace se projevuje i ve škole, protože bez pomoci asistenta by bloudil po škole a vůbec neviděl, kam má jít. Ve vztahu k orientaci osobami jako např. učitelé, je rozpoznávací složka zachována. Jinými slovy v obvyklém prostředí, tj. byt, se orientuje, ale jinak v ostatních místech není schopen přiměřeně reagovat, tam potřebuje buď její pomoc, anebo pomoc jiné osoby, jako např. ve škole asistenta.

V oblasti komunikace se syn zajímá pouze o jeho věci, tj. o nereálný svět, protože žije víceméně ve světě pohádek, ztotožňuje se s některými pohádkovými bytostmi. Rád si hraje s plyšovými hračkami, od útlého dětství sbírá krabičky, skleničky, víčka a z toho si vytváří ten svůj nereálný svět. V dorozumění se synem jsou velké potíže, škola nechápe, že při tomto zdravotním postižení není zařazen ve speciální základní škole, protože to činí problémy nejenom synovi, ale i učitelům. Největší roli tam sehrávají asistenti, kteří však nejsou dostatečně odborně erudovaní, navíc se střídají, takže těžko se vytváří hlubší vztah mezi synem a příslušným asistentem. Když nastane krizová situace během vyučování, kdy třeba

syn dostane, což bývá často, nějakou ataku, škola matce volá, aby si syna vyzvedla, pak znamená, že přípravu do školy dělá se synem doma. Ve třídě je kolem 30 dětí, když syn z uvedených důvodů nemůže být ve škole přítomen, je v kontaktu s učiteli prostřednictvím e-mailu, kterými ji zadávají instrukce, co a jak se má se synem učit. Mnohdy je těžké mu porozumět, nechápe podstatu toho, co ji chce říci. Má svoje myšlenky, které se promítají do dění v minulosti, takže se matka těžko orientuje, co ji vlastně chce sdělit. Navíc je ve věku, kdy se začínají u něho projevovat již i pubertální příznaky, je v podstatě již vysoký jako matka, fyzicky zdatný. Když dostane nějakou jeho ataku, je schopen fyzicky agresivně napadnout i ji. Velmi těžko to všechno zvládá, když ještě mám v péči další dítě, kterému je 10 let. Od března tohoto roku měla přidělenou osobní asistentku na výpomoc, měla chodit 4x týdně na odpoledne, nezvládla to však. Dochází velmi sporadicky. Syn číst a psát umí, internet zvládá, protože ho musí používat ve škole, v jakém rozsahu, není schopna sama posoudit. Mobil nemá, protože by ho ztratil. Když mu půjčila její, pojal to jako hračku, nepochopil, že je to otázka finanční, stále ji chtěl volat, posílat SMSky, takže nebyl dostatečně schopen vůbec pochopit, že je to komunikační prostředek pouze pro určité konkrétní účely.

V oblasti stravování je celkem soběstačný, je schopen si vybrat ke konzumaci konkrétní nápoj, potraviny, napije se sám, stravu musím naporcovat. Nevýhoda je, že se často přejídá, stravu hledá dokonce v koši na odpadky, pak se stává, že se pozvrací. Jí sám, sám se i napije.

V oblasti oblékání a obouvání absolutně není schopen si oblečení vybrat a sám se obléci, nejraději by chodil nahý, když má upnutější tričko, roztrhal by ho, takže mu musí vše kupovat ve větších velikostech. Stalo se dokonce, že novou věc roztrhal, hodil do louže. Když si něco oblíbí, nejraději by v tom pořád chodil. Takže s oblékáním mu pomáhá, pomáhá mu i s obutím, protože vůbec nerozlišuje roční dobu, byl by schopen např. v zimě si vzít sandály, apod.

V oblasti tělesné hygieny největší problém je s používáním WC, kam sice dojde, ale po potřebě se dostatečně neočistí, do WC se netrefí, má alergii k určitému druhu WC papíru. Při všech těchto úkonech mu musí pomáhat. Pokud jde o osobní hygienu, nařídí mu, že se musí vysprchovat, musí jej sama namydlit, osprchovat, protože jinak by sprchu použil k úplně jinému účelu, než ke kterému má sloužit. Totéž je i s ústní hygienou, kdy mu připraví zubní kartáček, on si začne sice sám zuby čistit, ale nekvalitně, takže mu pak musí s tím pomáhat. Kdyby u toho nebyla přítomna, je schopen pastou např. pokreslit zeď. Zásadně se nečeše, na vlasy si nenechá sáhnout.

V oblasti výkonu fyziologické potřeby se již vyjádřila, a to při popisu jeho schopnosti dodržet tělesnou hygienu.

V oblasti péče o zdraví syn bere velké množství léků, a to na psychiatrické problémy, alergii, astma a močení. Léky mu musí nachystat, stává se, že jsou problémy, že je nechce konzumovat.

V oblasti osobní aktivity skutečně potřebuje všestrannou pomoc, protože bez asistenta ho nikam nevezmou.

Zákonná zástupkyně nezletilého dále uvedla, že k žádnému jednání v rámci vypracování posudku MSSZ Brno-město, taktéž i PK MPSV ČR nebyla se synem předvolána, žádný z odborných lékařů syna neviděl, nezjistil, v jakém rozsahu je či není schopen zvládat základní životní potřeby. K průkaznosti zdravotního stavu syna a jeho schopnosti zvládat konkrétní základní životní potřeby, doložila lékařskou zprávou MUDr. Roberta Kulíška, Ph.D., Psychiatrická ambulance Brno ze dne 14. 5. 2014. Soud provedl důkaz uvedenou zprávou, z níž zjistil, že nezletilý je v evidenci pro Aspergerův syndrom. Základní onemocnění zahrnuje kvalitativně narušenou schopnost komunikace a orientace v sociálních situacích. Není schopen adekvátně vyhodnocovat chování druhých osob vůči sobě a přiměřeně sociálně a komunikačně reagovat – dominuje situačně nepřiměřená akcentovaná vztahovačná a impulsivní reaktivita s verbální i fyzickou agresivitou. Provokujícími faktory problémového a velmi obtížně ovlivnitelného agresivního chování jsou zpravidla – nečekaná změna programu, negativní emoční reakce na specifické sluchové podněty, netoleruje větší množství osob. V rozvinutém afektu je často komunikace nemožná, útočí slovně či přímo fyzicky na pečující osobu. Nedokáže se samostatně orientovat v čase a v prostoru, vyžaduje stálý doprovod dospělé osoby. Samostatně je schopen se pohybovat pouze v rámci domácnosti, jinde nikoliv ani po nácvičku. Není schopen si svoje činnosti realisticky plánovat a korigovat s ohledem na vnější okolnosti, lpí na dodržení svého plánu, dokončení objektivně nevýznamné činnosti, není schopen rozlišovat činnosti dle důležitosti. Plánování druhou osobou se aktivně a důrazně brání, je nutná pečlivá příprava předem pomocí vizualizací, nelze se vyhnout opakovaným konfliktním střetům. V oblasti sebeobsluhy je nutná pomoc s oblékáním, není schopen adekvátně zvolit oděv přiměřený situaci. Volbě a úpravě oděvů pečující osobou se aktivně brání opět slovní agresí, pomoc nepřipouští, není si vědom faktu, že pomoc reálně potřebuje. Ve stravě je nezbytně nutný dohled na vyváženou stravu i pitný režim, stejně jako na pravidelné dodržování tělesné hygieny. Fyziologické potřeby není schopen vykonávat zcela samostatně – nesplachuje, neočistí se dostatečně, je nutná velmi častá výměna spodního prádla. Je nutný dohled nad péčí o tělesný stav včetně užívání medikace. Není schopen rozvíjet věku přiměřené aktivity, je patrná výrazná restrikce činností a výstřední specifické zájmy. Kontinuální péče dospělé osoby je nutná, dítě je na ní plně závislé, je navíc potenciálně nebezpečný sobě i svému okolí s ohledem na nízkou orientační schopnost a poruchy chování.

Při posouzení věci soud vycházel z následujících skutečností, úvah a právních závěrů:

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobami oprávněnými (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.).

Žaloba je důvodná.

Podmínky nároku na příspěvek na péči (dále jen „příspěvek“) stanoví část druhá, Hlava I, ust. § 7 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách.

Podle ust. § 7 odst. 1 zákona o sociálních službách ve znění účinném ode dne 1. 1. 2012 se příspěvek poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Podle ust. § 7 odst. 2 citovaného zákona má na příspěvek nárok osoba uvedená v § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu ustanoveném stupněm závislosti podle ust. § 8 citovaného zákona.

Podle ust. § 7 odst. 4 citovaného zákona o příspěvku rozhoduje a příspěvek vyplácí krajská pobočka Úřadu práce (§ 18 odst. 2 citovaného zákona). O odvolání proti rozhodnutí krajské pobočky Úřadu práce rozhoduje ministerstvo (ust. § 28 odst. 1 citovaného zákona).

Podle ust. § 25 odst. 3 citovaného zákona při posuzování stupně závislosti osoby vychází Úřad práce ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeby osoby, popř. z výsledku funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Ze stejných kritérií při posuzování vychází i PK MPSV ČR. Na takový posudek jako svou podstatou rozhodující důkaz pro rozhodnutí ve věci je třeba klást požadavek úplnosti, přesvědčivosti a objektivity.

Při hodnocení napadeného rozhodnutí žalovaného, jakož i procesu, který mu předcházel, dospěl soud k závěru, že žalovaný rozhodoval na základě nedostatečného zjištění skutkového stavu. Závěry, které žalovaný učinil na základě použitých podkladů, jsou ne zcela dostatečně odůvodněné, takže zjištění zdravotního stavu a jeho funkčních důsledků, i postup ze strany správních orgánů v předmětné věci, vyvolává pochybnosti o objektivním posouzení věci.

Soud konstatuje, že žalovaný se v průběhu odvolacího řízení správně v souladu s ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení ve znění pozdějších předpisů, obrátil na PK MPSV ČR za účelem posouzení stupně závislosti žalobce. Posudková komise postupovala v souladu s ust. § 25 odst. 3 citovaného zákona, když při vypracování posudků vycházela ze spisu odvolacího orgánu včetně příloh, spisového materiálu správního orgánu I. stupně včetně lékařských nálezů posudku lékaře MSSZ Brno-město ze dne 7. 8. 2012 a sociálního šetření ze dne 4. 6. 2012. Posudková komise dospěla ke stejnému závěru jako posudkový lékař správního orgánu I. stupně, pokud se týká posuzování stupně závislosti potud, že nezletilý nezvládá dvě základní životní potřeby, jejich specifikace se však odlišovala, neboť dle posudku MSSZ Brno-město nezvládá schopnost oblékání, obouvání a osobní aktivity, dle posudku PK MPSV ČR nezvládá schopnost péče o zdraví a osobní aktivity (§ 9 odst. 1 zákona č. 366/2011 Sb.). Pokud se týká dalších oblastí dle § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách, posudková komise podala vyjádření v obsahu svých posudků.

Jak vyplynulo z výpovědi zákonné zástupkyně nezletilého v průběhu soudního jednání dne 21. 8. 2014 posuzování všech kritérií dle citovaného právního ustanovení zákona o sociálních službách však nebylo provedeno zcela výstižně tak, jak vyplývá i z přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. (vymezení schopností zvládat základní životní potřeby). Z výpovědi zákonné zástupkyně – matky dále vyplynulo, že vyšetření jmenovaného v rámci správního řízení i obou jednání PK MPSV ČR nebylo provedeno vůbec, což je také jedna ze

žalobních námitek, posudkové hodnocení bylo učiněno výlučně na základě zdravotních podkladů, nemohlo být tudíž dostatečně objektivní.

Podle § 1 odst. 1 vyhlášky č. 391/2011 Sb., schopnost osoby zvládat základní životní potřeby se pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí podle aktivit, které jsou pro jednotlivé základní životní potřeby vymezené v příloze č. 1 k této vyhlášce.

Podle § 9 odst. 5 zákona o sociálních službách, pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

Soud na základě provedených důkazů dospěl k závěru, že posuzování stupně závislosti při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby uvedené v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách, nebylo ze strany posudkového hodnocení dostatečně přesvědčivé a objektivní. Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR se sice vyjádřila stran odvolacích námitek zákonné zástupkyně posuzovaného, tj. v otázce oblékání, obouvání, tělesné hygieny, výkonu fyziologické potřeby a orientace, nicméně nepostupovala dostatečně dle posudkových kritérií daných přílohou č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb., kritéria hodnotila toliko rámcově, částečně nikoliv na základě dílce citované přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. Bylo prokázáno, že se jedná o dítě ve věku 14 let, které se léčí pro Aspergerův syndrom, který patří do skupiny poruch autistického spektra. Jde o vývojovou poruchu způsobenou dysfunkcí určitých částí mozku. Dále trpí těžkým astma, dochází u něho častěji k zánětům horních cest dýchacích. Aspergerův syndrom výrazně ovlivňuje jeho schopnost komunikace a orientace v sociálních situacích, rovněž zasahuje i do oblasti sebeobsluhy, i výkonu fyziologické potřeby. Intenzita i rozsah tohoto onemocnění má výrazný funkční dopad i na schopnost samostatně zvládat základní životní potřeby. V jakém rozsahu a intenzitě je zaznamenán funkční dopad dostatečně vyplývá i z důkazu, který byl proveden v rámci přezkumného soudního řízení, sice lékařské zprávy MUDr. Roberta Kulíška, Ph.D., Psychiatrická ambulance Havlíčkova 69, Brno ze dne 14. 5. 2014.

Optikou tohoto náhledu soud dospěl k závěru, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje rozsáhlé doplnění, které je nad rámec doplnění provedené v rámci přezkumného soudního řízení. Za daného stavu vzhledem ke specifčnosti onemocnění nezletilého a jeho funkčního dopadu na schopnost zvládat či nezvládat základní životní potřeby, pokládal soud za žádoucí a potřebné podrobnější zjištění skutkového stavu věci, neboť PK MPSV ČR neprovedla komplexní a podrobné vyhodnocení schopnosti zvládat uvedené základní životní potřeby podle daných kritérií uvedených v příloze č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. Zdůvodnění citovaných základních životních potřeb bylo neúplné a nedostatečné. Vzhledem k charakteru a rozsahu postižení nezletilého, celkovému omezení jeho zdravotního stavu, projevu onemocnění, stejně tak i s ohledem na další prognózu a způsob léčby bude žádoucí důsledněji a podrobněji hodnotit funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat vymezené základní životní potřeby. Je

rovněž žádoucí a nezbytné vyšetření účastníka řízení z důvodu zkoumání jeho projevu, emočního a sociálního vystupování a chování, neboť posuzování stupně závislosti toliko na základě sociálního šetření prováděného sociální pracovníci čili úřednicí nemá dostatečnou vypovídající hodnotu. Soud proto pokládal za chybné hodnocení schopnosti zvládat konkrétní základní životné potřeby bez účasti posuzované osoby, eventuálně zákonné zástupkyně. Dle názoru soudu je nutno žadatele k jednání posudkové komise přizvat anebo alespoň připustit. Důvodem pro takový postup jsou základní zásady správního řízení, podle nichž každý správní orgán umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy a podle možností jim vycházet vstříc (§ 4 odst. 1, 4 správního řádu). Výjimkou mohou být pouze mimořádné případy, kdy pro nepřiznání nebo nepřipouštění účasti posuzované osoby shledá posudková komise, resp. předseda komise, zvláště zřetеле hodné důvody, což však musí být náležitě odůvodněno. V daném případě však tomu tak nebylo.

Na základě výše uvedeného krajský soud uzavírá, že skutkový stav, z kterého žalovaný při svém rozhodování vycházel, vyžaduje zásadní a podstatné doplnění v rozsahu výše uvedeném. Bude na žalovaném, aby zajistil vyhotovení posudku ze strany PK MPSV ČR reflektujícím výtky soudu obsažené v tomto rozsudku a aby nový posudek následně vyhodnotil z hlediska dodržení příslušných zákonných ustanovení upravujících činnost posudkových komisí a z hlediska přítomnosti nezbytných náležitostí. Ve smyslu § 78 odst. 1 s.ř.s. proto přezkoumávané rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku a provede doplnění skutkových zjištění v rozsahu vyplývajícím z obsahu tohoto rozsudku a poté jej řádně zdůvodní (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně ve věci samé byla úspěšná, náklady řízení však neúčtovala, žalovaný nemá právo na přiznání nákladů řízení dle § 60 odst. 2 s.ř.s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 21. srpna 2014

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová